

Бисер Петков, зам.-председател на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление „Осигурителен надзор“

МУЛТИФОНДОВАТА СИСТЕМА ЩЕ СТАРТИРА ОТ НАЧАЛОТО НА 2009 ГОДИНА

(Продължава от стр. 7)

Осигуряването във фондовете по професионални схеми предполага и задължителното сключване на колективен трудов договор или колективно споразумение, което изисква както по-голяма гъвкавост по отношение на определянето на условията на схемата, така и допълнителни усилия от заинтересованите лица по организирането на сключването му.

- Съгласен ли сте със становището на МВФ, че приетата от КФН методика за определяне на минималната доходност е остаряла и може да донесе известен риск?

- В доклада от последната мисия на МВФ в България законовите регулации за постигане на минимална доходност от инвестиране на средствата на задължителните пенсионни фондове се разглеждат в контекста на тяхното влияние върху оценяването на борсово търгуемите ценни книжа и като една от причините за значителното повишение на цените на акциите, което беше доминираща тенденция на „БФБ-София“ АД към момента на изготвяне на доклада на МВФ през есента на 2007 г. Експертите на фонда споделят теоретичната постановка, че законното изискване за постигане на минимална доходност от инвестициите на ФДЗПО, която се определя спрямо средната постигната доходност от всички фондове от съответния тип, поражда т.нар. „стаден ефект“, т.е. стимулира ПОД да имат сходно инвестиционно поведение и да инвестират в едни и същи финансови инструменти, което би могло да доведе до значително нарастване на цените на тези инструменти. По никакъв начин в становището на МВФ не се коментира методиката за определяне на минималната доходност, която е определена в Наредба №12 на КФН.

- Една от предстоящите промени в КСО е въвеждането на мултифондовете. Как ще бъдат организирани те и кога ще стартират?

- В края на миналата година беше създадена работна група с участието на експерти от КФН и БАДДПО, която има задача да разработи предложение за законодателно уреждане на

мултифондовата система в доброволното пенсионно осигуряване. Целта е да се предостави възможност за инвестиционен избор на осигурените лица в тези фондове, като се дава възможност на ПОД да управляват три различни портфейла - консервативен, балансиран и рисков. Лицата, които се осигуряват доброволно, ще могат да избират рисковия профил на портфейла, в който се инвестират средствата по индивидуалната им партия с оглед тяхното предпочитание за постигане на определен инвестиционен доход и толерантността им към зададено ниво на риска. Все още не е решено окончателно каква да бъде правно-организационната форма на тези портфейли. Възможностите са няколко - да се запази сегашната форма на фонда като юридическо лице и неговите активи и задължения да се разделят и обособят счетоводно и като записи в банката-попечител на три отделни съвкупности. При този подход портфейлите няма да имат правна обособеност, а само условно ще се водят разделени, тъй като фондът си остава като юридическо лице, което е носител на всички права и задължения. При другия подход портфейлите биха могли да се обособят като отделен правен субект - или под формата на юридически лица, или като обособени имуществва, като в тези случаи правата и задълженията на всеки портфейл ще бъдат отделени за всеки

правен субект. Намеренията са законопроектът, уреждащ инвестиционния избор на осигурените лица в доброволното пенсионно осигуряване, както и необходимата подзаконова уредба, да бъдат приети до края на годината, което ще осигури старта на мултифондовата система от началото на 2009 г.

- Мултифондовете изискват определена инвестиционна култура у хората. На какво да разчитат те при своя избор?

- Работната група обсъжда въпроса как да се защитят правата на осигурените лица при избор на една от предлаганите три възможности. Важно условие за успешния старт на мултифондовата система е осигурените лица да получат изчерпателна информация за промените в законодателството и за техните права във връзка с това, както и да разполагат с достатъчен срок, в който да могат да изберат подходящия за тях портфейл. Обсъжда се също така възможността да се предвиди задължение за пенсионното дружество да проучи нагласата на лицето към съответния рисков профил и да го консултира. Изборът на лицето трябва да е изрично, ясно и недвусмислено изразен, като при липса на воля за избор на портфейл то ще бъде уведомено, че неговите средства ще се управляват в балан-

сирания портфейл. Дискутира се въпросът за начина, по който лицето ще изразява избора си. Това може да става чрез отделен документ - заявление за избор на инвестиционен портфейл, подобно на заявленията за избор на задължителен пенсионен фонд. Изборът може да бъде заявен и в самия осигурителен договор. Към осигурителния договор на лицето като неразделна част от него се предвижда да се прилага инвестиционната политика на портфейла, избран от осигуреното лице. Договорът трябва да съдържа изрично изявление на осигуреното лице, че е запознато с инвестиционната политика на съответния портфейл и я приема.

- Какви други промени подготвяте в КСО и от какво са наложени те?

- През месец септември миналата година КФН прие проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (КСО), който бе изпратен на Министерството на труда и социалната политика. С проекта се предлага доразвиване и усъвършенстване на законодателната уредба по отношение на режима по издаване на пенсионна лицензия, изискванията към учредителите, акционерите и управителните органи на пенсионните дружества, усъвършенстване на инвестиционните регулации и намаляване на максималните размери на таксите, събирани от ПОД за управление на активите на задължителните пенсионни фондове.

- Какво наложи приеждането на проекта?

- В процеса по прилагане на КСО се констатираха непълноти и несъвършенства в законодателната уредба на ДПО, например недостатъчна съгласуваност между нормативните актове в областта на небанковия финансов сектор и надзора върху него, противоречия в някои законови разпоредби и др. От друга страна променените условия в страната и членството в ЕС, както и новият етап в развитието на ПОД, които вече могат да управляват четири пенсионни фонда и да осъществяват дейност по ДПО в професионални схеми в държави членки на ЕС, налага въвеж-

дането на по-строга регламентация на лицензионните и разрешителните режими, прилагани от комисията. В крайна сметка основна цел на предложения от комисията законопроект е да се стимулира конкуренцията между ПОД в интерес на осигурените лица в управляваните пенсионни фондове, да се укрепят управленските структури и капацитета на ПОД, да се повиши равнището на корпоративното управление и да се създаде възможност за по-ефективно регулиране и контрол.

- Наскоро КФН издаде нов лиценз и на пазара се появи десетата пенсионна компания - „Пенсионен осигурителен институт“. Очакват ли разместване на позициите в бранша и намаляване на силната концентрация на пазара?

- Пазарът на пенсионноосигурителни услуги в България е отворен, като бариерите за навлизане на този пазар не са особено високи и в общи линии се свеждат до осигуряване на достатъчен по размер собствен капитал и доказване на надеждността и професионализма на институциите и лицата, които желаят да създадат пенсионни компании и да управляват средствата на осигурените. Навлизането на нови участници на пазара на пенсионноосигурителни услуги е израз на засилящата се конкуренция в бранша.

След първоначалното лицензиране на пенсионните компании през 2000 г. „Пенсионноосигурителен институт“ АД е третото дружество след „ДЗИ-пенсионно осигуряване“ АД (впоследствие преименувано на „ПОД-Бъдеще“ АД) и ПОД „Топлина“ АД, което получава лицензия за извършване на дейност по ДПО. Опитът досега показва, че навлизането на новолицензирано дружество не води до значително и бързо преразпределение на пазарните дялове.

- Каква е прогнозата ви за развитието пенсионния пазар през

2008 г.

- И през 2008 г. пенсионният пазар ще продължи да се развива с високи темпове. По наши прогнозни данни към края на годината във фондовете за ДПО - задължителни и доброволни - ще се осигуряват над 3 600 хил. души. Акумулираните нетни активи към края на 2008 г. се очаква да достигнат 3.300 млрд.лева., от които в универсалните фондове - 1.850 млрд.лв., в професионалните - 550 млн.лв., и в доброволните - 900 млн.лв.

Голям потенциал за развитие има доброволното пенсионно осигуряване. Очаквам през 2008 г. да започне дейността по пенсионно осигуряване в професионални схеми. Новите възможности, които ще предостави въвеждането на мултифондовата система, нарастването на равнището на доходите на населението и повишаването на инвестиционната и осигурителната култура са предпоставки за засилване на интереса към този вид осигуряване.

- Според вас българският пенсионен модел, който получи широко международно признание, в каква посока трябва да се усъвършенства?

- В КСО липсва ясна регламентация за фазата на изплащане на пенсиите от допълнителните пенсионни фондове и именно това е посоката, в която следва да продължи да се работи и да се усъвършенства българският пенсионен модел. Първите пенсии от универсалните пенсионни фондове ще започнат да се изплащат през 2015 г. на жени и съответно през 2018 г. на мъже, избрали да се пенсионират 5 години по-рано от пенсионната възраст В закона трябва да се регламентирано ясно видовете пенсии, правата на наследниците, резервите, които да заделят пенсионните дружества, изискванията за тяхната платежоспособност и др.

Въпросите зададе СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ

софсправка®
национална информационна система

0 900 12 900
За абонати на БТК - (0.96лв/мин.)

12 900
(0.96лв/мин.)

www.sofspravka.com